

Ebazpena: R 154/2022

Espedientea: 19/2022

Gasteizen, 2022ko azaroaren 22an.

Euskal Autonomia Erkidegoarekiko Ekonomia Itunaren Arbitraje Batzordeak, Violeta Ruiz Almendral batzordeburu andreak eta Sofía Arana Landin batzordekide andreak eta Javier Muguruza Arrese batzordekide jaunak osatutakoak, honako hau erabaki du:

ERABAKIA:

TISLek Bizkaiko Foru Aldundiaren (aurrerantzean, BFA) eta Zerga Administrazioako Estatu Agentziaren (aurrerantzean, ZAEA) aurrean planteatutako gatazkari buruz. Gatazkaren helburua da zehaztea ea TISLk BEZaren itzulketak kobratzean 2019tik jasandako atzerapenak, bi administrazioen artean beren zerga-egoitza ezartzeko jarraitutako prozedura luzatzearen ondoriozkoak, justifikatzen duen haren aldeko berandutze-interesaren sortzapena eta, hala badagokio, zer administrazioek jasan behar duen interes horien ordainketa. Gatazka Arbitraje Batzorde honetan izapidetzen ari dena 19/2022 espediente-zenbakiarekin.

I. AURREKARIAK

1.- TISL 2018ko otsailaren 13an eratu zen. Egoitza Bartzelonan zuen, eta, besteak beste, landa- eta hiri-higiezinaren salerosketan eta alokairuan jarduten zuen.

2.- 2018ko abenduaren 19an, higiezin bat erosi zuen Bilbon, higiezinen sustapen bat egiteko asmoa zuena.

Higiezin horretako lokal batzuek mugaeguneratzeaz zituzten alokairuak, eta, beraz, errentatzaile gisa subrogatu zen, amaitu arte.

3.- 2019ko otsailaren 27an, egoitza fiskala Bizkaira aldatu zuen.

4.- Une horretatik aurrera, BEZaren autolikidazioak aurkeztu zizkion BFari, eta merkataritza-lokalen alokairuen ondorioz *ordaindu* behar zituen.

5.- 2020ko uztailan, enpresak Hileko Itzulketen Erregistroan (HIE) alta ematea eskatu eta lortu zuen, higiezinen sustapen-jardueraren hasieraren ondoriozko itzulketak arintzeko.

6.- BFAk itzulketak geldiarazi zituen, zerga-egoitza beti lurralde erkidean egon zela iritzita.

7.- BFAk egoitza fiskala aldatzeko proposamen bat igorri zion ZAEari 2021eko urtarrilaren 15ean.

Administrazioen arteko aldez aurreko akordioaren ondoren, ZAEak helbide fiskala aldatzeko prozedura hasi zuen 2021eko azaroaren 9an zergapekoarekin, eta ZAEaren 2021eko abenduaren 16ko akordioarekin amaitu zen.

II. ZUZENBIDEKO OINARRIAK

1.- Arbitraje Batzordearen eskumena

Ekonomia Itunaren 66. artikulua ezartzen du Arbitraje Batzordearen eginkizunak hauek direla:

a) Estatuko Administrazioaren eta foru-aldundien artean edo foru-aldundien eta beste autonomia-erkidegoetako administrazioen artean sortzen diren gatazkak ebaztea, bai tributu itunduen lotuneen aplikazioari dagokionez, bai administrazio bakoitzari zenbateko zatia dagokion zehazteko, sozietateen gaineko zergaren edota balio erantsiaren gaineko zergaren baterako tributazioaren kasuetan.

b) Banakako tributu-harremanetako arazo zehatzetan ekonomia-itun hau interpretatzeko eta aplikatzeko orduan administrazio interesdunen artean sor litezkeen gatazkak erabakitzea.

c) Zergadunen egoitza dela-eta sor litezkeen desadostasunak ebaztea.

Kasu honetan, ez da egon eta ez dago ezelako desadostasunik administrazioen artean TISLren helbideari dagokionez; izan ere, ZAEAk modu baketsuan onartu zuen BFAk egindako helbide-aldaketaren proposamena, eta ez da gatazkarik aurkeztu Arbitraje Batzordean.

Hala ere, argi dago badagoela gatazka bat TISLi BEZa itzultzeko atzerapenaren ondorioz sortu ahal izan diren berandutze-interesei dagokienez, haren zerga-helbideratze zuzena ezartzeko jarraitutako prozedura –inolako gatazkarik gabe– atzeratu egin delako.

Eta, azken batean, gatazka hori Ekonomia Itunaren interpretaziotik eta aplikaziotik zerga-harreman indibidual bati dagokion kasu zehatz batera bideratu da; Arbitraje Batzordeak ebazteko eskumena du.

Ebazpen horrek eskatzen du zehaztea zein administraziok zuen zergapekoaren mende jartzeko betebeharra zerga-egoitza aldatzeko prozedura bideratzen zen bitartean, eta, horren ondorioz, ea betebeharrak hori ez betetzeak berandutza-interesak sortzea dakarren, bai eta interes horiek ordaindu behar dituen administrazioa zehaztea ere.

2.- Araua

1760/2007 Errege Dekretuak onetsitako Arbitraje Batzordearen Erregelamenduaren (aurrerantzean EIABE) 15.2 artikulua honako hau dio:

Harik eta eskumen-gatazka ebazten ez den arte, kasuan kasuko tributu-betebeharpekoak zergapetzen aritu den administrazioak tributu-betebeharpekoak bere eskumenaren pean edukitzen jarraituko du, alde batera utzita administrazioen artean egin behar diren tributu arloko zuzenketa eta konpentsazioak. Administrazio horien jarduketak, bestalde, Arbitro Batzordearen arabera, administrazio eskudun berriak jatorria duen datara atzeratu beharko ditu bere jarduerak, ondorioetarako.

3.- Administrazioen jarrera

Kasu honetan, BFAk uste du ez dela aplikatu behar zergapekoak alegatutako jurisprudentzia, zerga-egoitza foru-lurraldetik lurralde erkidera (edo alderantziz)

aldatzen denean itzuli beharreko BEZaren saldoak lekualdatzeko ezintasunari buruzkoa. Hori oso agerikoa da, eta ez du garrantzirik, kasu honetan ez baita egoitza-aldaketa bat, baizik eta aldaketa baten desegokitasuna.

Gatazka horretan, BFAk alegatzen du ezin zaiola aplikatu EIABAREN 15.2 artikulua, Administrazioen arteko akordioak zergapekoak zerga-egoitza Bizkaian inoiz izan ez izanaren ondorioa sortzen duelako; ZAEAREN ustez, berriz, zergapekoaren zerga-egoitzari buruz eman beharko litzatekeen ebazpenaren ondorioz, BFAk bere eskumenekoa izaten jarraitu beharko zukeen.

Ikus daiteke bi administrazioak, estatukoak eta foralak, Arbitraje Batzorde honek ezagutzen dituen gatazketan jarrera kontraesankorrak izaten dituztela EIABAREN 15.2 artikulua betebeharrari dagokionez, Ekonomia Itunaren gainean egiten dituzten interpretazioek BEZaren neutraltasuna hausten dutelako eta zergapekoari kalte egiten diotelako.

4.- Arbitraje Batzordearen jarrera

EIABAREN 15.2 artikulua, Ekonomia Itunaren 66.Hiru artikulua agindua jasotzen duenak, honako hau du abiapuntu: arau orokor gisa, zergapeko bat zergapetzen ari den administrazioak bere eskumenaren pean izaten jarraitu behar du, administrazio horren mende dagoen eztabaida ebazten den bitartean.

Egia da EIABAREN 15.2 artikulua eta Elren 66.Hiru artikulua ezartzen dutela aurreikuspen hori, Arbitraje Batzordean formalki sortzen diren eskumen-gatazkei dagokienez. Eta egia da, halaber, manu horiek ez dutela ezer ezartzen administrazioen artean sortzen diren desadostasunei dagokienez, TISLren zerga-egoitzari dagokionez gertatu zen bezala, desadostasun horiek beren artean modu baketsuan ondorioztatzen direnean, Arbitraje Batzordean gatazka bat planteatu gabe.

Hala ere, Arbitraje Batzorde honen ustez, ez dago arrazoirik aurreikuspen bera ez aplikatzeko administrazioen arteko desadostasunen ebazpen baketsuko eta gatazkarik gabeko kasuetan, are gehiago desadostasun horiek, Arbitraje Batzordean formalki planteatutako gatazkek bezala, kalte egin diezaioketenean zergapekoari, eta are gehiago hura jasateko arrazoirik ez dagoenean.

Hain zuzen ere, BEZaren neutraltasuna eta administrazio batek zergapekoaren egoitza fiskala (foru-lurraldetik lurralde komunera edo alderantziz) bere kabuz aldatzeko ezintasuna batuta, eta eskumena bera erabiltzearen ukalezintasuna kontuan hartuta – Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren 40/2015 Legearen 8. artikuluan jasoa –, zergapekoaren ordainarazpena aldi baterako bere gain hartzeko betebeharra dago, egoitza fiskala aldatzeko prozeduraren ondorioz.

Azken batean, administrazio eskuduna zehazteari buruzko desadostasun edo gatazka formal bat ebazten den bitartean, zergapekoa zergapetzen duen administrazioak zergapeko hori haren eskumenaren mende jarraitu behar izatea kaltegabetasuneko kautela-neurria baino ez da, bai zergapekoarentzat, bai administrazioentzat eurentzat, Ekonomia Itunaren eskumenak banatzeko arauak zerga-harremanetan sartzen duten konplexutasun objektiboa kontuan izanda. Printzipio orokorra, erraz asimilatzekoa, berez konplexuak diren gai batzuei konplexutasun handiagoa gehitzen dien testuinguru batean.

Administrazioak, zerga-egoitza aldatzeko prozedura bat gauzatzen den bitartean bere eskumeneko zergapeko bat mantentzeko betebeharra izanik, betebeharrak hori betetzen ez badu, nahiz eta azkenean administrazio eskuduna ez izan, itzultzean izandako atzerapenaren ondoriozko berandutze-interesen kostua ordaindu behar du hasieran.

Berandutza-interesen kalte-ordainaren izaera hutsak eta bete behar zen ordainketa bat atxikitzearen ondoriozko onura objektibo hutsagatik horiek justifikatzeak, kobrantza atzeratu zaionak kalte korrelatiboa jasanda, hala ezartzen du, itzultzeko betebeharra ez betetzea baino lehen ere.

Hala ere, 74/2022 Ebazpenean (18/17 eta 45/17 espedienteak) adierazi dugun bezala, gaia hainbat elementu kontuan hartuta haztatu behar da, hala nola preklusio-efektua eragin dezaketen egiaztapenak egitea komeni den, helbidea zehazten duten lotura-puntuen deklarazioan zergapekoaren erruduntasun-maila, eta abar.

Kasu honetan, zergapekoaren aldetik ez da fede txarrik ikusten, ezta zabarkeria larrikeria ere, BFAREN aldeko jatorrizko eskumen-deklarazioan, Auzitegi Nazionalaren 1997ko otsailaren 27ko eta 2000ko martxoaren 16ko epaiek ñabarduratutako zentzuan. Epai horiek Gaztela eta Leongo Justizia Auzitegi Nagusiaren 2006ko maiatzaren 30eko epaian jaso ziren (ECLI: ES: TSJCL: 2006:3371), eta, beraz, ez dago justifikaziorik EIABAREN 15.2 artikulua ez aplikatzeko.

Administrazioak, EIABAREN 15.2 artikulua araberaren arabera, bere eskumenaren – BFAREN eskumena– mende ezartzen jarraitu behar zuen TISL. Hori ez betetzea larriagoa da, *itzuli* beharreko BEZAREN aitortzei dagokienez bakarrik gertatu baita, eta ez aurreko urtean, aitortzeak *ordaindu* beharrekoak zirenean.

Horregatik, bidezkoa da pentsatzea zergapekoak eskubidea zuela BEZAREN itzulketak lege ezarritako epean egiteko, borondatezko epea amaitzen denetik edo, hala badagokio, epe kanpo aurkeztu zenetik kontatzen hasita, eta, beraz, data horretatik aurrerako sei hilabeteetatik aurrerako berandutze-interesak sortuko zirela.

Interes horiek sortu izana BFAk ez-betetzeari bakarrik egotz dakioke, beraz, ondoriozta daiteke hari dagokiola interes horiek ordaintzea.

Horiek horrela, Arbitraje Batzordeak honako hau

ERABAKITZEN DU

1.- BFAk bere gain hartu behar ditu EIABaren 15.2 artikuluko betebeharra ez betetzearen ondoriozko berandutze-interesak.

2.- Erabaki hau jakinaraztea Zerga Administrazioiko Estatuko Agentziari, Bizkaiko Foru Aldundiari eta TISLri.